

Typ szkoły: Gimnazjum.

Dział: Cząsteczkowa budowa materii.

Temat: Napięcie powierzchniowe.

Cel główny: uczeń wskazuje znaczenie napięcia powierzchniowego dla przyrody.

Cele szczegółowe: uczeń wyjaśnia wpływ detergentów na napięcie powierzchniowe, podaje przykłady wykorzystania napięcia powierzchniowego przez człowieka.

Środki dydaktyczne: zgodnie z instrukcjami do doświadczeń.

Metody i formy pracy: ćwiczenia laboratoryjne, pogadanka, dyskusja, praca w grupach.

Etapy lekcji	Czynności: nauczyciel (N), uczniów (U).
Wprowadzenie	N: Przypomnienie najważniejszych pojęć i treści niezbędnych do zrozumienia omawianego tematu: siły spójności, siły przylegania. U: Odpowiadają na pytania, opisują zjawiska.
Tok zasadniczy: 1-przedstawienie celu lekcji.	N: Prezentacja przykładów ilustrujących temat główny lekcji: pogadanka na temat owadów, które chodzą po powierzchni wody. U: Dyskutują na temat przykładów podanych przez nauczyciela.
2-eksperyment	N: Przygotowanie eksperymentów: opis materiałów i czynności niezbędnych do przeprowadzenia eksperymentów, podział na grupy. U: W grupach konstruują przyrządy opisane przez nauczyciela. Grupa 1. bada napięcie powierzchniowe. Grupa 2. bada wpływ detergentów na napięcie powierzchniowe. Grupa 3. bada czy gaza przepuszcza wodę. N: Nadzoruje przebieg eksperymentów, stymuluje aktywność uczniów.
3-dyskusja wyników	N: Proponuje formę dyskusji wyników eksperymentu, pomaga uczniom w formułowaniu wniosków. U: Analizują wyniki eksperymentu, wprowadzają uogólnienia. U: Sporządzają notatki z eksperymentu, wypełniają kartę eksperymentu, piszą wnioski.
4-wprowadzenie nowych treści.	N: Wprowadzenie nowych treści: napięcie powierzchniowe, wpływ detergentów na napięcie powierzchniowe. N: Zapisanie wprowadzonych zasad i praw. U: Notuje najważniejsze pojęcia.
Zakończenie	N: podsumowuje lekcję zadając pytania dotyczące napięcia powierzchniowego. U: odpowiada na pytania wykorzystując wnioski z przeprowadzonych doświadczeń, podaje przykłady wykorzystania napięcia powierzchniowego przez człowieka i przyrodę.

Karta eksperymentu 1

Temat eksperymentu	Napięcie powierzchniowe.
Instrukcja wykonania	Sporządzenie zestawu doświadczalnego zgodnie z instrukcją (materiały str...). Położyć żyletkę na powierzchni wody i obserwować zachowanie się żyletki oraz powierzchnię wody. Położyć monetę 1zł zsuwając ją delikatnie z paska papieru. Porównać powierzchnię wody przed i po umieszczeniu na niej żyletki lub monety. Wyjaśnić dlaczego żyletka nie tonie, co ją utrzymuje na powierzchni wody.
Obserwacje (opisujemy w punktach przebieg eksperymentu: przyczyna skutek)	
Wnioski z obserwacji.	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Karta eksperymentu 2

Temat eksperymentu	Wpływ detergentów na napięcie powierzchniowe.
Instrukcja wykonania	Sporządzenie zestawu doświadczalnego zgodnie z instrukcją (materiały str...). Z kartonika wyciąć kształt „rakiety” i położyć ja na wodzie. Puścić kroplę płynu do mycia naczyń między dysze „rakiety” i obserwować i wyjaśnić jej zachowanie się.
Obserwacje (opisujemy w punktach przebieg eksperymentu: przyczyna skutek)	
Wnioski z obserwacji.	

Karta eksperymentu 3

Temat eksperymentu	Czy gaza przepuszcza wodę?
Instrukcja wykonania	Sporządzenie zestawu doświadczalnego zgodnie z instrukcją (materiały str...). Na otwór słoika nałożyć gazę i przymocować ją recepturką. Do słoika nalać przez gazę do pełna wodę, przykryć dłonią otwór i odwrócić słoik do góry dnem. Obserwować zachowanie się wody w słoiku po zabraniu dłoni. Potrząsnąć słoikiem, ponownie obserwować i wyjaśnić zachowanie się wody. Doświadczenie przeprowadzać nad miską.
Obserwacje (opisujemy w punktach przebieg eksperymentu: przyczyna skutek)	
Wnioski z obserwacji.	